

Bol som rád, keď som učil a poznával tajomstvá skryté

Skoro vždy som si predstavoval školu ako harmóniu rozumu a citu, zodpovednosti a spravodlivosti, mravnosti a charakteru, humanity a demokracie, statočnosti a zušľachtenia. Školu, ktorá hľadaním postupnosti mravných hodnôt ukazuje cestu za významom i zmysluplným charakterom života. Chcel som, aby škola prispievala oslobodením ducha k múdrosti a láskavosti, k zárukám dôstojnosti človeka a rozvoju jeho jedinečnosti a neopakovateľnosti. Tušil som, že v škole je potrebné pripraviť prostredie vzájomnej spolupráce, mravnej obrody i radosti z neustáleho činorodého poznávania. Uznával som, že charakterové a mravné hodnoty sebazdokonaľovania zdôrazňujú vnútornú slobodu a osobnú zodpovednosť každej ľudskej osobnosti.

Ani jeden maliar, ani jeden sochár sa nevyrovná tomu, kto vie formovať ľudskú osobnosť. Výchova a vzdelávanie majú byť súzvukom zdôvodnených zmysluplných myšlienok a precíteného ľudského záujmu. Nesmú byť iba vydávaním pokynov a oznamovaním nových informácií. Dobrý učiteľ pozýva na dialóg, kladie a odpovedá na otázky, znepokojuje i povzbudzuje k činnosti. Skúsený učiteľ inšpiruje, pripravuje hlboké zážitky z pravdivého poznávania, rozvíja charakteristické črty ľudskosti duchom pravdy, dobra a lásky.

Výchova a vzdelávanie sú pre ľudskú spoločnosť nenahraditeľné. Na svete nie je nič dôležitejšie a bohatšie ako ľudská osobnosť. Každý mladý človek je neopakovateľná príležitosť pre rozvoj tvorivého ducha i čistého svedomia. Tušíme, že ľudskosť je v tom, že vieme poznávať svet, v ktorom žijeme a že tento svet aj milujeme. Vedecké poznávanie a nezištná láska vytvárajú jednotu zmysluplného ľudského života.

Od učiteľov nechceme málo. Majú byť príkladom harmonických osobností. Pokojní, trpezliví, citliví a spravodliví. Ľudia milujúci svoju učiteľskú profesiu, vyznačujúci sa úctou k mladej rozvíjajúcej sa osobnosti. Nároční a dôslední vo vyučovaní i výchove, voči sebe aj svojim žiakom. Kritici i radcovia s aktívnym morálno-vôľovým predsavzatím pre štúdium i spoločenský život.

Už viem, že učiť možno slovami, ale vychovávať možno iba príkladom. Ak nemožno inak, tak aj náznakom odstrašujúcim. Spisovateľ Karel Čapek nám odkázal: *Učiteľ, ktorý má rád svoj učebný predmet a sám si ho neustále spracúva a rozširuje, ktorý svoju náuku považuje za tak krásnu a pre život potrebnú, že poctivo a túžobne chce z nej pre žiakov vybrať to najcennejšie a ideovo najvyššie, je dobrý a dokonalý pedagóg...* Je veľkým šťastím pre každého, ak stretol vo svojom živote zodpovedného učiteľa.

Svojim žiakom som chcel umožniť radosť z premýšľania, podnecovať ich pre nadšenie i zápas o pochopenie zmyslu a príčin javov, ktoré nás obklopujú. Ponúkal som presvedčenie, že šťastie a pokoj možno hľadať v našich myšlienkach, v spolupráci na duchovných hodnotách každého z nás. Vyznám, že najvyšším prejavom ľudskosti je vzájomné láskavé porozumenie a obetavá nezištnosť spolupráce. Chcel som rozsievať ideály, myšlienky pravdy, lásky a dobra, pre slobodných ľudí so zodpovedným svedomím, mravným zázemím a zmysluplným poznaním. Zdalo sa mi, že učiteľský život je aj konfrontáciou so zázrakmi...

Spoznávaním rozmanitých stránok prírody i spoločenského života odhaľujeme až neveriteľnú harmóniu pravdy o duchovnej podstate sveta i života, v ktorom môžeme spracúvať informácie, vytvárať myšlienkové modely a očakávať aspoň intuitívny dotyk s mohutnosťou Toho, ktorý je nevyhnutnou podstatou, prvou príčinou i večným zmyslom.

Zsuzan Jedlnáková

